

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

03 травня 2018 року

м. Київ

№ 49

Про затвердження Змін до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 44, 66 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення порядку визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Я. В. Смолій

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
03 травня 2018 року № 49

Зміни до Положення про визначення банками України розміру
кредитного ризику за активними банківськими операціями

1. У розділі IV:

1) у пункті 56 слова “(виручки) від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі чистого доходу (виручки), отриманого від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)” замінити словами “від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі операційного доходу [чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та інших операційних доходів]”;

2) в другому та третьому реченнях абзацу третього пункту 61 слова “(виручки) від певного виду діяльності в загальному обсязі чистого доходу (виручки) групи, отриманого від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)” замінити словами “від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі операційного доходу [чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та інших операційних доходів] групи”.

2. У розділі X:

1) у пункті 107:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

“2) принцип справедливої оцінки. Передбачає здійснення банком оцінки застави за вартістю, яка не перевищує ринкової (справедливої) вартості та забезпечує можливість її продажу сторонньому покупцеві. Тобто, є ринок, на якому застава може бути реалізована в разі звернення на неї стягнення або застава може бути спрямована безпосередньо на погашення зобов'язань боржника.

Переоцінка вартості застави має здійснюватися банком на регулярній основі, зокрема, нерухомого майна, об'єктів у формі цілісного майнового комплексу, земельних ділянок, транспортних засобів та устаткування – не рідше одного разу на дванадцять місяців; товарів в обороті або в переробці та

біологічних активів – не рідше одного разу на місяць; іншого майна – не рідше одного разу на шість місяців.

Якщо від дати останньої оцінки/перегляду вартості предмета застави відбулися суттєві зміни в умовах його функціонування, фізичному стані та/або стані ринку подібного майна (пошкодження, знищення, знецінення, завершення реконструкції, уведення в експлуатацію тощо), то банк має забезпечити проведення переоцінки такого майна незалежно від установленої вище періодичності.

Банк з метою розрахунку розміру кредитного ризику використовує ринкову (справедливу) вартість забезпечення у вигляді:

цінного папера – визначену з урахуванням вимог розділів XV та XVI цього Положення;

нерухомого майна, об'єктів у формі цілісного майнового комплексу, земельних ділянок, транспортних засобів, устаткування, майнових прав (крім майнових прав на грошові кошти), товарів в обороті або в переробці, біологічних активів – визначену суб'єктом оціночної діяльності або оцінювачем майна – працівником банку, який має кваліфікаційне свідоцтво оцінювача, які не є пов'язаними з банком особами (афілійованими, спорідненими, асоційованими), відповідно до законодавства України (без урахування податку на додану вартість).

Банк має право використовувати ринкову (справедливу) вартість визначених видів забезпечення з метою розрахунку розміру кредитного ризику, якщо суб'єкт оціночної діяльності, який її визначив, відповідає одночасно таким критеріям:

банк отримав інформацію про суб'єкта оціночної діяльності та оцінювачів, що виконують оцінку в його складі, розміщену на веб-сайті Фонду державного майна України (адреса сайту – <http://www.spfu.gov.ua/>), про:

включення суб'єкта оціночної діяльності до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності;

наявність у суб'єкта оціночної діяльності чинного сертифіката за напрямами оцінки майна, щодо яких дозволена практична діяльність з оцінки визначених видів забезпечення;

досвід практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності на ринку України з оцінки майна не менше ніж п'ять років, з яких не менше ніж три роки за напрямами оцінки майна визначених видів забезпечення;

досвід практичної діяльності оцінювачів, які виконують оцінку в складі суб'єкта оціночної діяльності, не менше ніж два роки, з яких не менше ніж один рік за напрямами оцінки майна визначених видів забезпечення;

відсутність упродовж трьох останніх років, що передують даті, на яку здійснюється оцінка кредитного ризику, інформації про суб'єкта оціночної діяльності та оцінювачів, які виконують оцінку в його складі, щодо порушень нормативно-правових актів з оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні; фактів порушень обмежень щодо проведення оцінки майна, установлених законодавством України; рецензій на звіт про

оцінку майна, що класифікується за такою ознакою: звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та (або) непрофесійним і не може бути використаний;

банк за запитом отримав інформацію від Національного банку про те, що в Національному банку немає інформації про рецензію на звіт про оцінку майна, що класифікується за такою ознакою: звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та (або) непрофесійним і не може бути використаний.

Така інформація актуалізується банком не рідше одного разу на шість місяців;

нерухомого майна, земельних ділянок, транспортних засобів, устаткування, що визначена в договорі купівлі-продажу, – у разі їх придбання не раніше ніж за три місяці до дати укладення договору застави. Таку вартість банк може використовувати до дати її перегляду відповідно до встановленої в цьому пункті періодичності;”;

пункт доповнити новим підпунктом 5 такого змісту:

“5) принцип належного захисту банком своїх інтересів як кредитора. Передбачає, що банком ужито адекватних заходів зі стягнення та/або реалізації предметів застави шляхом використання його прав, що забезпечують дотримання принципу безперешкодного стягнення майна відповідно до підпункту 1 пункту 107 розділу X цього Положення. Дія цього принципу поширюється на предмети, що є заставою за непрацюючими активами.”;

2) у пункті 121:

у підпунктах 1 – 3 слово та цифру “пункті 1” замінити словом та цифрами “пунктах 1, 2”;

у підпункті 5 цифри “1825” замінити цифрами “1460”.

3. В абзаці третьому підпункту 17 пункту 165 розділу XVIII знак, слово та цифри “, 2010 та 2120” виключити.

4. У додатку 7 до Положення:

пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. Модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи обирається залежно від виду його економічної діяльності, визначеного за даними граф 2010, 2120 (визначаються за видом діяльності “Фінансова діяльність”) та на підставі наданого боржником розшифрування даних графи 2000 щодо структури доходів форм № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 або 25 річної фінансової звітності боржника – юридичної особи за останній звітний рік, виходячи з максимального значення питомої ваги доходу від певного виду діяльності (у процентах) у загальному обсязі операційного доходу [чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та інших операційних доходів].

У разі однакового значення питомої ваги доходу за двома (або більше) видами діяльності модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи обирається банком самостійно на підставі одного з таких видів діяльності.

Якщо дані граф 2000, 2010 та 2120 форми № 2 (2-м, 2-мс) “Звіт про фінансові результати” є нульовими, то банк визначає модель розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи, що відповідає виду діяльності, визначеному боржником як основний.”;

у колонках 6 та 7 рядка 1 таблиці 1 цифри “334.0” замінити цифрами та знаком “33400%”;

у пункті 5:

виноску “¹” виключити;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“Для цілей розрахунку фінансових показників показники звітності враховуються зі знаком (+), як це передбачено відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім показників власного капіталу (форми № 1 “Баланс” та № 1-м та № 1-мс “Баланс”, рядок 1495); витрат (доходу) з податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування (форма № 2 “Звіт про фінансові результати”, рядки 2300 та 2305); фінансового результату до оподаткування, податку на прибуток, чистого прибутку (збитку) (форми № 2-м та 2-мс “Звіт про фінансові результати”, рядки 2290, 2300 та 2350), які ураховуються зі знаком (-), якщо вони мають від’ємне значення.”;

пункти 6, 7 викласти в такій редакції:

“6. Якщо під час розрахунку фінансових показників К1, К4, К10, К16, МК1, МК4, МК12, МК17 знаменник формули дорівнює нулю, то для розрахунку інтегрального показника береться значення показника Х, що відповідає діапазону, який містить найменше зі значень, установлених для відповідного фінансового показника.

7. Якщо під час розрахунку фінансових показників К2, К5, К8, К9, К11, К13, К14, К18, МК2, МК5, МК8, МК9, МК10, МК11, МК14, МК18 знаменник формули дорівнює нулю, то для розрахунку інтегрального показника береться значення показника Х, що відповідає діапазону, який містить найбільше зі значень, установлених для відповідного фінансового показника.”;

у пункті 10:

абзац п’ятий після слів “за попередні періоди,” доповнити словами “або змінилася належність підприємства до великого/середнього/малого,”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Якщо в результаті приведення показників до річного виміру знак (+/-) показника змінюється на протилежний тому, що встановлений Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, то для розрахунку фінансових показників його значення враховується зі зміненим знаком.”;

у колонках 5 – 11 рядка 6 таблиці 5 цифри “3,65”, “3,05”, “2,45”, “1,85”, “1,25”, “0,64”, “0,04” замінити відповідно цифрами “3,93”, “3,29”, “2,65”, “2,00”, “1,36”, “0,72”, “0,08”.

Директор
Департаменту методології

Н. В. Іваненко

ПОГОДЖЕНО

Голова
Національного банку України

_____ Я. В. Смолій
(підпис)

_____ 2018 року
(дата)